

Naše Slovo

číslo 1

květen 2010

Vážení přátelé,

dostáváte do rukou - či spíše, z pohledu moderních technologií, do okna svého počítače, první číslo zpravodaje Naše slovo. Po delší době se jedná o pokus připomenout naši stranu - Českou stranu národně sociální, druhou nejstarší doposud existující stranu. Po listopadu 1989 byla pomalu, snad záměrně, vytunelována, jako desítky jiných subjektů. Viníci buď odešli nebo zastávají některá významná politická místa. Vyvrcholením polistopadového vývoje ve straně bylo vyhlášení konkurzního řízení na majetek strany, po kterém se ocitla bez finančních prostředků. Důsledkem tohoto stavu byl odchod stovek členů ze strany.

Další ranou byl odchod části členské základny do nově založené strany ČSNS 2005, která se pojmenovala Česká strana národně socialistická a která se svou činností posunula nalevo od tradiční politiky ČSNS - a prakticky přejímá politické postoje ČSSD a KSČM. Zbytek členů, kteří zůstali věrní odkazu národních socialistů, překonávají obrovské těžkosti, postupně konsolidují členskou základnu. Pokoušejí se opět vrátit národním socialistům důstojné místo na politické scéně, které si bezpochyby zaslouhují. Vždyť v naší straně našla útočiště i Dr. Milada Horáková, která se stala obětí zvůle komunistů. S nevýslovným úsilím, neutuchající vírou v dobro a důvěrou ve Vás - naše čtenáře, zrodili se nové internetové stránky České strany národně sociální.

Světlo světa spatřilo první číslo zpravodaje Naše slovo.

Takže PIŠTE, PIŠTE, PIŠTE! Těšíme se na vaše názory, články, ale i kritiku!

S přátelským pozdravem

Vaše redakce

Ekonomická krize a cesta z ní

David Khol

Současná ekonomická krize už byla proprána kdekým a snad ze všech stran. Někteří ji vidí jako něco naprosto mimořádného a srovnávají ji s velkou hospodářskou krizí, jiní ji vnímají jako přirozený, pravidelně se opakující jev. Až příliš jsme si zvykli na určitý luxus poměrně značného hospodářského růstu a neuvědomili jsme si, že tento růst trvá jen relativně krátce. Jak z ekonomické krize ven, jak zaručit, aby se ekonomická krize neopakovala?

Současná ekonomická krize

Současná ekonomická krize už byla proprána kdekým a snad ze všech stran. Někteří ji vidí jako krizi kapitalistického systému (nevidíc, že nejvíce postihla země postsocialistické a postkomunistické, dosud poznamenané svou minulostí), jiní ji vidí jako výsledek jakéhosi mezinárodního spiknutí. Někteří ji chtějí řešit okamžitě a rázně, jiní ji stále zlehčují a jejímu řešení se snaží vyhýbat. Někteří ji vidí jako něco naprosto mimořádného a srovnávají ji s velkou hospodářskou krizí, jiní ji vnímají jako přirozený, pravidelně se opakující jev. Jsou i tací, kteří ji vnímají jako jakýsi boží trest. Nejvíc jsme si však na krizi zadělali my sami – a Česká republika je v tomto směru zcela totožná s ostatními zeměmi.

Luxus hospodářského růstu

Až příliš jsme si zvykli na určitý luxus poměrně značného hospodářského růstu (5-6% roční přírůstek HDP) – a neuvědomili jsme si, že tento růst trvá jen relativně krátce. Až příliš jsme byli omráčeni růstem hrubého domácího produktu – neuvědomujíc si, že samotný nástroj HDP je tuze ošidný. Přestali jsme si klást otázku, k čemu vlastně ten hospodářský růst je? K čemu je nám to, zda hospodářství roste, nevidíme-li perspektivu, že tento růst bude stabilní, trvalý? K čemu je hospodářský růst, když se na něm podílí jen relativně malá část obyvatelstva? Proč se snažit o maximální růst HDP, když ten o samotném stavu hospodářství, ale i státu a společnosti prakticky nic nevyovídá. Již pouhý 3%-ní roční přírůstek znamená, že za pouhých 24 let naše ekonomika bude dvakrát větší. Budeme i my sami dvakrát bohatší a dvakrát spokojenější, šťastnější?

Minulé hospodářské krize

Příliš jsme se nepoučili z minulé hospodářské krize, postihnivší komunistické systémy. Stále investujeme do odvětví, která nám přinášejí pouze okamžitý, krátkodobý efekt bez ohledu na to, co nám to v budoucnu způsobí. Pomocí tzv. „šrotovného“ a investičních pobídek uměle stimulujeme automobilový průmysl, přestože právě on patří k původcům krize. Snažíme se o co nejmasovější výrobu aut, která jsou téměř shodná. Utrácíme i z ochuzeného státního rozpočtu miliardy na výstavbu dálnic, jen aby po nich mohla tato auta co nejrychleji uhnět a přitom likvidujeme přírodu, která je přitom největším tahákem pro zahraniční turisty. Měníme stát v jednu velkou továrnu, jako bychom zůstali myšlenkově zaklíněni v budovatelských padesátých letech neuvědomujíc si, že tato cesta se nám již neosvědčila a způsobila víc problémů než užitku.

Lidský potenciál naší země

Neumíme využívat lidský potenciál naší země. Češi jistě nejsou o nic hloupější či línější než jiné národy. To, že země se proměnila v jednu velkou montovnu však způsobilo zásadní pokřivení trhu práce, což se projevilo již před hospodářskou krizí. Již tehdy bylo možno spatřit u pásů v různých továrnách zaměstnance s maturitou, případně i bakalářským vzděláním, jak vykonávají bezmyšlenkově mechanickou manuální práci, k čemuž rozhodně nemuseli ta dlouho a pracně studovat, když stejnou práci dokáže vykonávat průměrně zručný člověk se základním vzděláním. Krize tento stav jen umocnila a prohloubila, tím ztrácíme lidský potenciál, který je přitom největší devizou každé země, každého národa. Díky tomu se navíc objevuje ve větší míře i apatie a rezignace na ideu občanské společnosti, což ve svém důsledku vede k nárůstu extremismu, příznaky můžeme pozorovat už nyní.

Jak z ekonomické krize ven?

Jak z ekonomické krize ven, jak zaručit, aby se ekonomická krize neopakovala, případně alespoň ne v takovém rozsahu? Jak zajistit, aby země skutečně vzkvétala a prosperovala – a to ne toliko po stránce hmotné, materiální? Až příliš mnoho publicistů upozorňuje na to, že ekonomickou krizi doprovází i krize mravní, krize společnosti jako takové. Řešením proto není pouhé škrtnání ve výdajích státního rozpočtu, ale spíše hledání nových možností, nových obzorů. Jednou z takových cest, může být i alchymie. O alchymii má většina lidí zkrleslé představy, stále ji vidíme spíše optikou karikujícího filmu „Cisářův pekař“. Hledíme na ni jako na něco směšného, archaického, zastaralého. Ale již před několika desetiletími autoři Bergier a Pauwels ve své knize „Jitro kouzelníků“ na tuto cestu upozorňují. Právem poukazují na to, že alchymie jako taková představuje dosud zcela neprobádaný fenomén. Dosud jsme si nedokázali položit otázku, kolik z práce alchymistů by se dnes dalo reálně využít. Celá staletí tisíce alchymistů trávila svůj čas bádáním – marným? Již rozsáhlá alchymistická literatura představuje neuvěřitelné a téměř neprobádané bohatství, které nám navíc leží doslova před očima. Možná by stálo za to zaměřit pozornost i tímto směrem – je velice pravděpodobné, že pod závojem celé řady pověr a omylů může se dosud skrývat celá řada objevů, které mohou být realizovány až dnes díky moderním technologiím. Bergier a Pauwels svoji výzvu přednesli již před půlstoletím - a dosud bohužel nebyla oslyšena, i oni sami se svými myšlenkami představují potenciál, který dosud vůbec nebyl

Dnešní krize nám ukazuje jakým směrem se vydat

Možná právě dnešní krize nám ukazuje, že bychom se mohli vydat i tímto směrem, možná právě nyní je na to správný čas. Každopádně je to velká výzva jak pro Evropu, tak i pro Českou republiku, která je s alchymii historicky úzce spjata. Jinak nám hrozí to, že této možnosti se chopí jiní, třeba arabské státy, hledající alternativu ke svému ropnému bohatství, chytrých lidí se i v těchto zemích najde dost.

Pozornost přesuňme do výzkumu alternativních technologií

Samozřejmě bylo by bláhové spoléhat se jenom na alchymii, tu lze brát spíše jako příklad netradičního, dosud nevyužívaného směru. Nicméně lze se domnívat, že pro ozdravení jak ekonomiky, tak i společnosti nestačí již spoléhání se na stávající odvětví. Pozornost by měla být přesunuta do výzkumu, do hledání alternativních myšlenek a alternativních technologií. Stávajícím způsobem nemůžeme konkurovat státům, jako je Čína a země jihovýchodní Asie, nabízejících stejně kvalitní a přitom nepoměrně lacinější pracovní sílu.

Přetvořme stát montoven ve stát výzkumných center

Proto přetvořme stát montoven ve stát výzkumných center – myšlenkových trustů, v nichž lépe využijeme lidský potenciál země. Hledejme nové cesty, nové myšlenky, nebojme se jít i cestami dosud jen málo vyšlapanými. Právě tak se Česká republika a potažmo i Evropa může opět stát v dnešním globalizujícím se světě skutečným lídrem. Pro malý, desetimilionový stát je ta výzva již vzhledem k tradicím mnohem naléhavější – takto můžeme dosáhnout prosperity nejen ekonomické, ale i myšlenkové a duchovní.

110 let od narození Prokopa Drtiny, významné osobnosti ČSNS

Motto:

„Pane doktore Drtino, já vám říkám, vy skončíte jako van der Lubbe...“ vmetl koncem listopadu 1947 po objevení krčmářské stopy zářijový pokus o atentát na tři ministry rozčilený Klement Gottwald do tváře tehdejšího ministra spravedlnosti, Judr. Prokopa Drtiny. Komunistický premiér tak chtěl zastavit další vyšetřování. Vyhrůžka byla pronesena v přítomnosti Drtinova resortního předchůdce, prof. Jusr Jaroslav Stránského. A právě ten Gottwalda pohotově překvapil: *„Pane ministerský předsedo, co to říkáte!? Kdopak by potom byl tím Göringem? Nosek?! Ano?!“*

Prokop Drtina ve své pracovně

K tomuto rozhovoru spěla pohnutá cesta Drtinova života. Prokop Drtina, jedna z výrazných osobností ČSNS a Československa, se narodil 13.dubna 1900 na Smíchově v rodině profesora pedagogiky a filosofie na Karlově universitě, Františka Drtiny. V letech 1919 - 1923, vystudoval právnickou fakultu UK v Praze. V té době se aktivně zapojil do skautingu. V roce 1920 se podílel jako skaut na humanitární výpravě Červeného kříže na Podkarpatskou Rus.. Studium ukončil v roce 1923. V roce 1924 pracoval u finanční prokuratury. V září 1925 vstoupil Prokop Drtina do Národní strany práce, kde se stal předsedou studentského odboru. Po naprostém propadu v parlamentních volbách se strana začala rozpadat. V roce 1928 Drtina vstoupil do ČSNS a zůstal ji věrný až do tragických únorových dnů. Dne 11.12. 1929 přešel do služeb Pražského Hradu, kde vykonával funkci v kanceláři presidenta republiky. O sedm let později, v roce 1936 se stal na 2 roky osobním tajemníkem presidenta Beneše. Poté pracoval u Nejvyššího správního soudu. Jako tajemník Edvarda Beneše prožil zblízka události období Mnichova. Po Mnichově zůstal Drtina ve službách presidenta Beneše a chápal jeho situaci a důvod kapitulace. V roce 1938 Beneš odstoupil a odjel do Sezimova Ústí. Drtinova práce v té době spočívala pouze v třídění korespondence a písemných materiálů presidenta, které se nahromadily v posledních týdnech zářijové krize. Beneš poté emigroval do Londýna. Drtina ještě před koncem II.republiky navazoval styky s novými známými, kteří se nyní k němu hlásili a projevovali sympatie jeho postupu vůči presidentu Benešovi v době Mnichova (Josef Patejdl, senátor Klouda atd.). Po březnu 1939 se účastnil organizování odbojové organizace Politické Ústředí (PÚ), jehož hlavním úkolem bylo zajištění všech dostupných spojujících prostředků s Londýnem a zorganizování politického střediska. Drtina v té době navázal spolupráci například se spisovatelem K.J.Benešem, nebo s ministrem Kalfusem. Neustále referoval psal zprávy o stavu českého protektorátu.

V roce 1940 emigroval Drtina do Velké Británie, kde zastával funkci politického tajemníka Beneše. Přitom vystupoval jako oblíbený komentátor českého vysílání BBC, kde vystupoval pod pseudonymem Pavel Svatý. Jako komentátor prosazoval právní kontinuitu Československa, autoritu presidenta Beneše a potrestání všech zrádců a kolaborantů. Mimo to byl ještě od roku 1942 jmenován členem Právní rady (plnila v zahraničním státním zřízení funkci Nejvyššího správního soudu).

Období mezi 25.8. – 22.9. 1944 strávil Drtina v Moskvě na poradách. Z Moskvy nadále pronášel projevy pomocí rozhlasu. V době Slovenského povstání byl v Bánské Bystrici. Navštívit druhou brigádu na frontě, vojenské velitelství gard apod. Do Anglie se vrátil 4. prosince 1944.

Nadále se Prokop Drtina účastnil politických jednání v Moskvě mezi čs.a moskevskou emigrací. Byl v Košicích, kde se stal jedním ze spoluvůrců Košického vládního programu. Po válce se stal členem předsednictva ČSNS a poslancem Národního shromáždění. V listopadu 1945 se stal ministrem spravedlnosti. V otázce Němců a Čechů vyjadřoval jasné přesvědčení, že Němci musí být odsunuti. Byl přítomen u žaloby nacistů v Norimberku. V roce 1946 se konaly volby, ve kterých zvítězila KSČ a Klement Gottwald se ujal iniciativy vyjednávání o nové vládě.

Komunisté – naši i sovětsí – Pavla Svatého-Prokopa Drtinu ostře sledovali už od poloviny roku 1944, kdy se stal členem vládní delegace pro osvobozená území nejvýchodnější části Republiky – Podkarpatská Rus. Drtinovy názory se komunistům nezamlouvaly ani při moskevských jednáních o budoucím uspořádání v poválečném Československu. Nikdy mu také nezapomněli, jak řídil provádění retribuice. Bolševické pozornosti neušel, ani když připravovali v září 1947 krabičkový atentát, známý jako Krčmářská aféra, který směřoval proti jeho osobě, proti Petru Zenklovi a Janu Masarykovy. Prokop Drtina jako ministr unist spravedlnosti požadoval vyšetřování celého případu. Komunistická policie nebyla schopna případ vyšetřit (údajně se ani nepokusila sejmout otisky prstů z krabiček), zatímco státní zastupitelství v Olomouci zjistilo, že za případem stojí představitelé komunistické strany. Komunistům bylo rovněž známo, že se na Drtinově ministerstvu kupily stížnosti na nezákonné postupy Noskovy státní policie, na český gestapismus a na zastrahování před blížícími se druhými parlamentními volbami. Při zastupování nemocného ministra Ripky se stal Drtina nepohodlným svědkem přímého Stalinova nátlaku ve věci čs. účasti na Marshallově plánu. Vědělo se o Drtinových snahách směřujících ke společnému postupu všech nekomunistických stran (po brněnském sjezdu včetně Laušmanovy soc. dem.). Naši i sovětsí stalinisté řadili Prokopa Drtinu vedle Petra Zenkla a Vladimíra Krajínu mezi své nejzapříisáhlejší odpůrce.

Drtinovo mimořádné politické angažování vyvrcholilo během února 1948. Jeho návrh na vytvoření vládní komise pro odstraňování nezákonnosti a proti zneužívání policejní moci vyvolala 13. února ve vládě bouřlivou debatu. Ještě ani nedozněla a byl to opět Drtina, kdo tlumočil zprávu poslance Oty Hory o dovolání policejních velitelů – nekomunistů v Praze a kdo formoval usnesení, kterému bylo „nemocnému“ ministrovi vnitra Noskovi uloženo zrušení tohoto rozkazu zemského velitele SNB. Den před podáním demise 12 ministrů (19.2.) s odkazem na předchozí úmluvu se sociálními demokraty, že v záležitostech politické demokracie bude sociální demokracie postupovat shodně s ostatními nekomunistickými stranami, jednal Zenkl a Drtina s Laušmanem a Tymešem. Bylo dohodnuto, že ani soc. dem. ministři na schůzi vlády 20. února nepřipustí jiné jednání, než o tom, proč Gottwald a Nosek odmítají provést vládní usnesení ze 13. února. Když následujícího dne byly kostky vrženy, přemlouval ještě Drtina na chodbě Strakovky Václava Majera, aby se svými stranickými kolegy aspoň opustili jednací síň. Na rozhodující poradě 12 odstupujících členů vlády se opět Drtina pokoušel rotpřítelit pochybnosti Msgr. Šrámka o presidentově spolehlivosti.

Demokraté včetně Drtiny podcenili účinnost hromadných demonstrací pořádaných KSČ. Demokratická elita své proletářské protivníky podcenila. Vše potřebné, podle jejich názoru, měl zařídit nemocný prezident!?

Prokop Drtina se nevzdával. Bojoval. V neděli večer 22.2. po skončení odborářského sjezdu přišel s nedobrou zprávou z Hradu vyslanec Jína. President, zaskočen atmosférou, postrádal viditelnou podporu demokratů ve veřejnosti.

Drtina s Ripkou se obrátili na presidenta ještě společným dopisem, ale po nočním rozhovoru v Laušmanově bytě začala už i Drtiny přibývat skepse. Především nemohl přeslechnout Laušmanova slova: „*Ale víš to, Prokope, že jestli to špatně dopadne, že ty budeš první, koho komunisti zatknou?*“ Stačil ještě reagovat? „*Ano, vím...ovšem pouze v tom případě – budu-li čekat.*“

Když bylo 25. února rozhodnuto, nepustil akční výbor na ministerstvu spravedlnosti svého ministra do kanceláře.

Prokop Drtina rezignoval na poslanecký mandát a dozrávalo v něm osobní rozhodnutí: strach z perzekuce, emigrace s otázkou, protestní gesto.

Dokončení ze strany 4

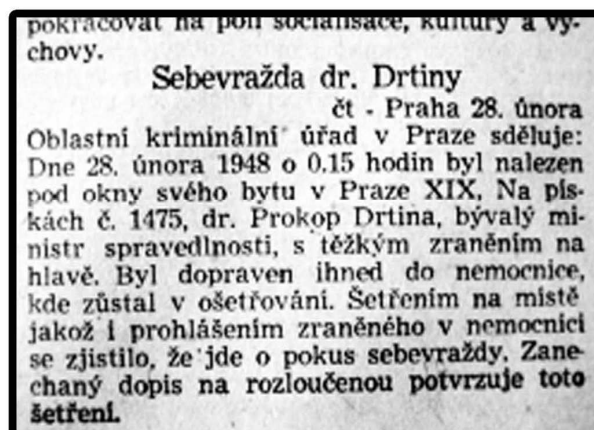
V roce 1938 a 1939 zůstalo pouze u úmyslu zemřít. V roce 1948 však přece jen došlo ke skutečnému pokusu. Naštěstí mu nejdříve selhal revolver a po skoku z okna – ač těžce zraněn, zůstal naživu. S těžkým zraněním byl převezen do nemocnice na Bulovce.

A tak se stalo právě to, čemu se chtěl Drtina dobrovolnou smrtí vyhnout. Přece jen padl do rukou obávané komunistické policie, která vůbec nerespektovala situaci těžce zraněného člověka. Hned 28. února po převezu na Bulovku byl Drtina přímo v nemocnici střežen a od 18. března vyslýchán, to znamená, že mu začalo trestní stíhání.

Teprve v prosinci 1953 po 5 letech strávených ve vazbě byl odsouzen na 15 let za vlastizradu. V roce 1960 byl propuštěn díky amnestii a pracoval jako pracovník knihovny Národního technického musea v Praze. V roce 1969 byl rehabilitován. V 70. letech se začal zpočátku jednotlivě, později ve skupinách stýkat se zbylými představiteli ČSNS. Scházeli se Judr. Prokop Drtina, prof. Jiří Doležal, Judr. Vladimír Šolc, Judr. Nestával, odsouzený v procesu s Miladou Horákovou na doživotí, bývalý poslanec ČSNS v ÚNS František Přeučil, taktéž v procesu s Horákovou odsouzený na doživotí a Josef Lesák, kazatel evangelické církve František Kopecký, Josef Podsedník, bývalý promátor Brna, Oldřich Řezníček, sedlák Josef Ulrich a Ladislav Tykal. Zpočátku se scházeli v bytě Judr. Vladimíra Tvrze, později u Josefa Šmejkalů nebo v kabinetě střední školy u Jiřího Doležala.

V roce 1975 byl na základě odvolání prokurátora novým rozsudkem odsouzen se zpětnou platností pro podvracení republiky k 6 letům vězení a propadnutí svého majetku. V dramatickém lednu 1977, v bytě otce Václava Havla, podepsal Prokop Drtina Chartu 77.

Judr. Prokop Drtina zemřel dne 16.10.1980 v Praze.

Národ jako zastaralý pojem?

David Khol |

Národ. Pro mnohé je to dnes zapomenutý, zastaralý pojem, který jakoby se do dnešní, sjednocující se Evropy vůbec nehodil. Metafyzika se svojí snahou ptát se po původu a příčinách jednotlivých jevů může nám napomoci při definování, co to národ a národní zájmy vlastně jsou. Národ, státnost – to nejsou pouze města, pole a lesy, není to jen ona matérie. Je to i cosi víc. Je to věc vnitřní.

Národ

Pro mnohé je to dnes zapomenutý, zastaralý pojem, který jakoby se do dnešní, sjednocující se Evropy vůbec nehodil, je brán jako cosi patřícího kamsi do devatenáctého století (jakoby národy stejně jako státy neexistovaly už dávno předtím). Je to i pojem poměrně těžko definovatelný – hlavně dnes, kdy migrace mezi jednotlivými evropskými, ale i neevropskými státy dosahuje až obřích rozměrů. Mnozí se tomuto pojmu i vysmívají a označují jej jako metafyzický. Ale je snad právě to něčím špatným? Právě metafyzika se svojí snahou ptát se po původu a příčinách jednotlivých jevů může nám napomoci při definování, co to národ a národní zájmy vlastně jsou. Na toto téma byla napsána celá řada myšlenek a úvah. Mnozí filosofové a národovecky ladění politici se touto tematikou zabývali – v České republice se jednalo především o Českou stranu národně sociální, která již před lety vydala svou Chartu českých národních zájmů. I přes její zajímavost lze ale konstatovat, že svůj úkol nesplnila, byla brána jako příliš obecná a vágní. Inspirací ovšem mohou být i texty méně ambiciózní. Jako inspirace může posloužit i velice vtipná fantasy Terryho Pratchetta: „Soudné sestry“, kde se ale problém týká definice podobného pojmu království.

Jak definovat národ?

„Viš – království to je mnohem víc věcí dohromady. Nápady. Oddanost. Vzpomínky. A další. A jedno s druhým je to velmi složitě propojeno. Po nějaké době tyhle věci stvoří určitou formu života. Ne fyzického života, spíš něco jako živou myšlenku nebo ducha. Tvořenou vším, co žije a myslí. A taky tím, co si tady mysleli lid. A myslí“ Česká republika není královstvím. Ale při pokusu definovat český národ a českou státnost lze vycházet z podobného. Národ, státnost – to nejsou pouze města, pole a lesy, není to jen ona materie. Je to i cosi víc, je to věc vnitřní, těžko viditelná a měřitelná, je to záležitost spíše pocitů, tedy vskutku záležitost metafyzická. Je to věc příslušnosti k určitým principům a hodnotám, věc přihlášení s k tradicím, které jsou mnohem lepší, než mnozí připouštějí.

Lidský potenciál jako největší národní bohatství

Jsou to nápady – myšlenky, které i dnes mnohdy nejsou využity, ačkoliv by mohly být skutečně zásadně prospěšné – a to mnohdy jen proto, že to není ekonomicky výhodné, tímto zde ztrácíme obrovský lidský potenciál, který přitom tvoří naše největší bohatství. Je to oddanost právě oněm hodnotám české státnosti, sahající až do doby před-přemyslovské, ale i oddanost mravní a myšlenková, kde odkaz Jana Husa, ale i Jana Amose Komenského staly se hodnotou nejen národní, ale i vskutku evropskou a světovou. Především jsou to ale vzpomínky, které jsou tou největší hodnotou každého národa.

Myšlenkový odkaz T.G. Masaryka

Největší chybou dneška je možná právě to, že až příliš snadno zapomínáme. Zapomínáme na celou plejádu politických vězňů, kteří prošli komunistickými lágry, aniž by ztratili svoji víru v národ. Zapomínáme i na početné oběti druhé světové války a někdy zdá se i zapomínáme, kdo tu světovou válku vlastně způsobil. Zapomínáme na obrovský nejen osobnostní, ale i myšlenkový odkaz T.G.M, který např. problematiku sociální vyřešil mnohem lépe a komplexněji než Marx a Lenin, jejichž díla jsou i dnes mnohdy probírána, aniž by byly zdůrazněny oběti jejich zločinného experimentu, zatímco dílo Masaryka jakoby odpočívalo kdesi v koutě. Zapomínáme i na celé řady národních buditelů a vlastenců 19tého století, kteří svůj nerovný zápas vedly ne toliko z důvodů národních, ale i kvůli prostému člověčenství, lidské důstojnosti. Tím možná zapomínáme i sami na sebe a na to, z čeho jsme vzešli – zbytečně tak ztrácíme tu největší hodnotu lidství.